

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

21. september 2016

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 487 (Alm. del) af 2. september 2016 stillet efter ønske fra Pelle Dragsted (EL)

Spørgsmål

Vil ministeren opstille skemaer over 2025-planens konsekvenser for udviklingen i indkomster år for år for henholdsvis folkepensionister, førtidspensionister, kontanthjælpsmodtagere, dagpengemodtagere og SU-modtagere? Det bør af skemaerne fremgå, hvor der er tale om direkte virkninger og hvor der er tale om afledte virkninger af forventet vækst og overvæltning.

Svar

Med udspillet *Et stærkere Danmark – Vækst 2016* ønsker regeringen at øge produktiviteten for at skabe mere vækst i dansk erhvervsliv og gavne den enkelte dansker gennem højere lønninger og lavere leveomkostninger. Endvidere ønsker regeringen med udspillet *Et stærkere Danmark – JobReform* at bidrage til øget vækst og beskæftigelse ved at gøre det mere attraktivt at arbejde.

I form af familietypeberegninger har Finansministeriet skønnet de direkte såvel som de afledte effekter på danskernes rådighedsbeløb af initiativerne i udspillene. Beregningerne anskueliggør de gevinster, som samfundet og danskerne på sigt vil opleve som følge af virkningen af initiativerne i *Vækst 2016*, og giver dermed et retvisende billede af virkningen af regeringens Helhedsplan for danske familier.

Besvarelsen indeholder beregninger for familietyperne *par på folkepension uden børn i lejebolig* og *enlig dagpengemodtager uden børn*, der indgik i publikationen *DK2025 – Et stærkere Danmark* samt *par på førtidspension uden børn i lejebolig*, *par på kontanthjælp med to børn i lejebolig* og *enlig udeboende SU-modtager*, der er nye i forhold til denne.

De beregnede virkninger af de produktivitetsfremmende tiltag i *Vækst 2016* tager afsæt i en række beregningstekniske forudsætninger bl.a. omkring gennemslag på gennemsnitlige lønninger og udgifter til forsyning (el og varme), fordelt på familietyper, der varierer på tværs af husholdningerne og derfor er forbundet med større usikkerhed end de opgjorte direkte effekter af de initiativer, som vedrører skatter og overførsler i *JobReform II*. De grundlæggende forudsætninger i beregningen af de gennemsnitlige afledte effekter følger Finansministeriets sædvanlige regneprincipper.

Det bemærkes, at indregningen i *DK2025 – Et stærkere Danmark* af de afledte effekter på familietypernes rådighedsbeløb er i overensstemmelse med tidligere udspil. Under den tidligere regering beregnede Finansministeriet således de afledte effekter på familiernes rådighedsbeløb i udspillene *Vækstplan DK – stærke virksomheder, flere jobs* (2013) og *Danmark helt ud af krisen - virksomheder i vækst* (2014), jf. *besvarelsen af FIU 486 af d. 2. september 2016*.

De samlede initiativer i *Et stærkere Danmark – Vækst 2016* øger produktiviteten og velstanden i samfundet gennem højere lønninger og lavere priser og øger derigennem familiernes reale rådighedsbeløb efter betaling af forsyningsudgifter. Indførelsen af et egenkapitalfradrag (ACE) øger virksomhedernes investeringer, hvilket øger arbejdsproduktiviteten og dermed lønningerne. Idet overførslerne på sigt følger lønningerne gennem satsreguleringen, vil den øgede arbejdsproduktivitet på sigt medføre højere overførselsindkomster.

Effektiviseringen af forsyningssektoren samt afskaffelse af PSO forudsættes at føre til lavere priser på husholdningernes og erhvervenes forbrug af forsyningsydelser. Der er en *direkte* effekt på familietypernes rådighedsbeløb (efter forsyningsudgifter) af lavere priser på forsyning. Hertil kommer en *indirekte* virkning, fordi den del af lempelsen, der umiddelbart hviler på erhvervene, på længere sigt forventes at blive nedvæltet i højere lønninger eller overvæltet i lavere priser, hvilket bidrager til at øge familiernes reale rådighedsbeløb, jf. *også bilag 4A i DK2025 – Et stærkere Danmark*.

På baggrund af initiativet *obligatorisk opsparing* fra *DK2025 – Et stærkere Danmark* skal hhv. kontanthjælps- og dagpengemodtagere i 2025 bidrage med 2 pct. af deres indkomst til egen pensionsopsparing, mens det forudsættes, at førtidspensionister tilslutter sig den Supplerende Arbejdsmarkedspensionsordning, der indebærer, at det offentlige indbetaler 335 kr. (pl-2016) pr. måned, og førtidspensionisten selv bidrager med 167 kr. (pl-2016) pr. måned svarende til 1/3 af den samlede pensionsopsparing. Initiativet *obligatorisk opsparing* indebærer en umiddelbar reduktion af disse familiers nuværende årlige reale rådighedsbeløb efter opsparing på 2.500 kr., 3.600 kr. og 2.100 kr. for hhv. førtidspensionsparret, kontanthjælpsparret og den enlige dagpengemodtager. Til gengæld øges deres fremtidige pensionsopsparing. Det understøtter, at flere i højere grad kan forsørge sig selv i alderdommen.

Ses der bort fra *obligatorisk opsparing* indebærer initiativerne i *DK2025 – Et stærkere Danmark* en forøgelse af det årlige reale rådighedsbeløb efter betaling af forsyningsudgifter for alle de betragtede familietyper, jf. *tabel 1*.

Virksomheden af *Et stærkere Danmark - Jobreform* er størst for parrene på kontanthjælp og førtidspension, hvilket skyldes den afdæmpede regulering, som parret på folkepension og den enlige dagpengemodtager ikke berøres af¹. Isoleret udgør den af-

¹ Dagpengemodtagerens dagpengesats er beregnet som 90 pct. af den overenskomstfastsatte mindsteløn for en HK-butiksansat.

dæmpede regulering 3.200 kr. ud af faldet på 5.100 kr. for parret på førtidspension og 2.800 kr. ud af faldet på 4.900 kr. for parret på kontanthjælp. Den afdæmpede regulering vil dog ikke opleves som et fald i rådighedsbeløbet, hvilket skyldes, at det forudsættes, at overførslerne fortsat vil stige reelt år for år, blot med en stigningstakst, der er 0,75 pct.-point lavere end satsreguleringen.

Det bemærkes, at videreførslen af det nuværende skattestop for (visse) punktafgifter er indregnet i *DK2025 – Et stærkere Danmark*. Denne videreførsel var ikke indregnet i tabel 4A.1, *jf. bilag 4A* i publikationen *DK2025 – Et stærkere Danmark*.

Tabel 1

Virkninger af initiativerne i Jobreform fase II og Vækst 2016 på det årlige reale rådighedsbeløb efter forsyningsudgifter for udvalgte familietyper

	Jobreform ekskl. PSO	PSO, direkte	PSO, in- direkte	ACE	Effektiv for- syning	PSO struk- tur	Skattestop	Realt rådigheds- beløb efter forsyning
Par på folkepension uden børn	-1.900	800	1.000	1.200	1.800	400	400	3.700
Par på førtidspension uden børn	-5.100*	800	1.100	1.700	1.700	400	500	1.100
Par på kontanthjælp med to børn	-4.900*	900	1.200	1.700	2.200	400	500	2.000
Enlig dagpengemodtager uden børn	-900	400	600	900	1.100	200	300	2.700

Anm.: Jobreform ekskl. PSO henviser til initiativerne mindregulering og afskaffelsen af grøn check. Familietypeberegningerne afspejler virkningen af de enkelte reformelementer, når disse er fuldt indfasede i 2025. Beregningerne følger som udgangspunkt standardforudsætningerne i Lovmodellens familietypemodeller, idet der dog er lagt særlige antagelser til grund for den enlige dagpengemodtager, *jf. bilag 4A i DK2025 – Et stærkere Danmark*. Initiativer med direkte virkning på familietypernes rådighedsbeløb er Jobreform ekskl. PSO og PSO direkte. Bemærk at Finansministeriet har korrigeret den beregnede besparelse for initiativet *effektiv forsyning* i forhold til *DK2025 – Et stærkere Danmark*, hvilket medfører, at familietyperne *par på folkepension* og *enlig dagpengemodtager uden børn* sparer yderligere 100 kr. i forhold til, hvad der var offentliggjort i *DK2025 – Et stærkere Danmark*. * Den afdæmpede regulering indebærer et fald i det reale rådighedsbeløb på 3.200 kr. og 2.800 kr. for hhv. parret på førtidspension og parret på kontanthjælp.

Kilde: Lovmodellens familietypemodell og egne beregninger.

En enlig SU-modtager uden børn vil opleve en nedgang i rådighedsbeløbet på 8.700 kr. som følge af den foreslåede reduktion i uddannelsesstøtten på 20 pct., *jf. tabel 2*. Initiativerne i *Et stærkere Danmark – JobReform* vil samlet medføre et fald i den enlige SU-modtagers reale rådighedsbeløb på 1.200 kr., mens initiativerne i *Et stærkere Danmark – Vækst 2016* vil medføre en samlet stigning på 1.700 kr., *jf. tabel 2*. Den samlede effekt for den enlige studerende uden børn er et fald i det årlige reale rådighedsbeløb efter forsyningsudgifter på 8.000 kr., svarende til ca. 700 kr. pr. måned.

Der lægges i initiativet *Stærkere uddannelser og et mere robust uddannelsessystem* op til at forøge lånemulighederne, således at studerende får adgang til at låne op til 100 kr., hver gang de får 100 kr. i stipendium, og SU-lånet gøres samtidig rentefrit. Den studerende kan dermed opretholde sit rådighedsbeløb ved at optage et SU-lån, der

modsvarende reduktionen i SU'en på 20 pct. Endvidere medfører initiativet, at fribeholdet, som den studerende må tjene ved siden af deres SU, øges med 1.000 kr. pr. måned.

Det bemærkes endvidere, at gruppen af SU-modtagere bliver kompenseret ved, at de efter afslutningen af deres uddannelse vil nyde godt af den lavere beskatning, højere produktivitet og lavere priser som følge af udspillene i *DK2025 – Et stærkere Danmark*, der indebærer, at de fleste over tid har udsigt til at vinde på reformerne. Det bemærkes ligeledes, at SU'en set over hele livet generelt har en begrænset omfordelende effekt, da personer, der modtager SU som unge, typisk har relativt høje livsindkomster.

Tabel 2

Virkninger af Jobreform fase II, Vækst 2016 og Stærkere uddannelser og et mere robust uddannelsessystem på det årlige reale rådighedsbeløb efter forsyningsudgifter for en enlig udeboende studerende på en lang videregående uddannelse, som bor i lejebolig

	SU-reduktion	Jobreform	PSO, direkte	PSO, indirekte	ACE	PSO struktur	Effektiv forsyning	Skattestop	Realt rådighedsbeløb efter forsyning
SU-modtager	-8.700	-2.000*	400	400	600	1.000	100	200	-8.000

Anm.: Jobreform henviser til initiativerne om afdæmpet regulering og afskaffelse af grøn check. Familietypeberegningerne afspejler virkningen af de enkelte reformelementer, når disse er fuldt indfasede i 2025. * Den afdæmpede regulering indebærer en reduktion i det reale rådighedsbeløb på 1.000 kr.

Kilde: Lovmodellens familietypemodell og egne beregninger.

Efter studierne får den nyuddannede glæde af et forhøjet jobfradrag på 34.000 kr. Det betyder en forøgelse af det reale rådighedsbeløb på 8.800 kr., hvor halvdelen kommer fra initiativet *Stærkere uddannelser og et mere robust uddannelsessystem*, og den anden halvdel kommer fra initiativet *Et stærkere Danmark – JobReform*. Samlet opnår den nyuddannede en forøgelse af det årlige reale rådighedsbeløb på 13.100 kr., svarende til ca. 1.100 kr. pr. måned.

Tabel 3

Virkninger af Jobreform fase II, Vækst 2016 og Stærkere uddannelser og et mere robust uddannelsessystem på det årlige reale rådighedsbeløb efter forsyningsudgifter for en nyuddannet, som bor i lejebolig

	Forhøjet fradrag til nyuddannede	Jobreform	PSO, direkte	PSO, indirekte	ACE	PSO struktur	Effektiv forsyning	Skattestop	Realt rådighedsbeløb efter forsyning
Nyuddannet	4.400	3.700	600	900	1.700	300	1.200	300	13.100

Anm.: Jobreform henviser til initiativerne om forhøjet jobfradrag og afskaffelse af grøn check. Tabellen viser effekterne for en nyuddannets første hele år på arbejdsmarkedet. Familietypeberegningerne afspejler virkningen af de enkelte reformelementer, når disse er fuldt indfasede i 2025.

Kilde: Lovmodellens familietypemodell og egne beregninger.

Med venlig hilsen

Claus Hjort Frederiksen
Finansminister